YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
14 päivänä toukokuuta 1974 *

Asiassa 4/73

J. Nold, Kohlen- und Baustoffgroßhandlung, saksalainen kommandiittiyhtiö, kotipaikka Darmstadt, edustajanaan asianajaja Manfred Lütkehaus, Essen, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto André Elvinger, 84, Grand-Rue,

kantajana

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Dieter Oldekop, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellinen neuvonantaja Pierre Lamoureux, 4, boulevard Royal,

vastaajana,

jota tukee

Ruhrkohle Aktiengesellschaft, osakeyhtiö, kotipaikka Essen,

ja

Ruhrkohle-Verkauf Gesellschaft mbH, rajavastuuyhtiö, kotipaikka Essen, edustajanaan asianajaja Otfried Lieberknecht, Düsseldorf, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Alex Bonn, 22, Côte d'Eich,

väliintulijoina,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa vaaditaan kumoamaan Ruhrkohle AG:n uusien myyntisääntöjen hyväksymisestä 21.12.1972 tehty komission päätös,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner ja M. Sørensen sekä tuomarit P. Pescatore (esittelevä tuomari), H. Kutscher, C. Ó Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart,

julkisasiamies: A. Trabucchi,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

PERUSTELUT

1 Darmstadtissa hiilen ja rakennusaineiden tukkukauppaa harjoittava kommandiittiyhtiö J. Nold on vaatinut 31.1.1973 nostetulla kanteella – vaatimustensa lopussa – että 21.12.1972 tehty komission päätös (EYVL 1973, L 120, s. 14) Ruhrkohle AG:n uusien myyntisääntöjen hyväksymisestä kumotaan ja toissijaisesti, että kyseinen päätös julistetaan pätemättömäksi ja soveltumattomaksi, siltä osin kuin se koskee kantajaa.

Kantaja väittää ennen kaikkea, että päätöksessä on myönnetty lupa Ruhrin kivihiilikaivoksen myyntitoimistolle saattaa kivihiilen suora toimittaminen riippuvaiseksi kahden vuoden kiinteistä sopimuksista, joissa edellytetään vähintään 6 000 tonnin ostoa vuodessa kotitalouksia ja pienteollisuutta varten tapahtuville hankinnoille; kyseinen määrä ylittää suuresti kantajan vuosittaisen myynnin tällä alalla ja vie siltä päätukkumyyjän aseman.

Tutkittavaksi ottaminen

2 Komissio ei ole kiistänyt sitä, että kanne voidaan ottaa tutkittavaksi.

Sen sijaan väliintulijat Ruhrkohle AG ja Ruhrkohle-Verkauf GmbH ovat pyytäneet kanteen jättämistä tutkimatta sen vuoksi, ettei kantajalla ole oikeussuojan tarvetta.

Ne katsovat, että jos oletetaan kantajan voittavan asiansa ja 21.12.1972 tehty päätös kumotaan, yhteisöjen tuomioistuimen päätöksestä seuraisi, että kyseisen päätöksen kohdetta edeltäneet kauppasäännöt palaisivat voimaan.

Kantaja ei ole tyytyväinen myöskään entisten sääntöjen vaatimuksiin, joten se menettäisi joka tapauksessa päätukkumyyjän asemansa.

3 Tätä väitettä ei voida hyväksyä.

Oletetussa tapauksessa, jossa kanteen kohteena oleva päätös kumottaisiin esitettyjen väitteiden vuoksi, komissio joutuisi kaiken todennäköisyyden mukaan toimimaan siten, että kauppasäännöt, jotka on hyväksytty, korvattaisiin uusilla, kantajan tilannetta paremmin vastaavilla määräyksillä.

Ei voida näin ollen kieltää, etteikö olisi kantajan oikeussuojan tarpeen mukaista saada kyseinen päätös kumotuksi.

Pääasia

4 Kantaja ei ole tarkentanut EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklassa ilmaistujen kumoamisperusteiden osalta väitteitä, jotka se esittää kanteen kohteena olevaa päätöstä vastaan.

5 Kantajan perusteluista huomattava osa on hylättävä suoralta kädeltä niiltä osin kuin ne koskevat väitteitä, jotka eivät liity kanteen kohteena olevan komission päätöksen määräyksiin vaan kantajan ja väliintulijoiden välisiin suhteisiin.

6 Siltä osin kuin väitteet koskevat komission päätöstä, kantajan kirjallisissa ja suullisissa perusteluissa esitetään uudelleen pääosin väitteet olennaisen menettelymääräyksen rikkomisesta ja perustamissopimuksen tai sen soveltamista koskevien oikeussääntöjen rikkomisesta.

Perusteet koskevat erityisesti kiivihiilikaivosten suoralle toimitukselle vahvistettujen uusien ehtojen osalta kanteen kohteena olevan päätöksen perusteiden riittämättömyyttä, kantajaan kohdistuvaa syrjintää ja väitettä sen perusoikeuksien rikkomisesta.

1. Väitteet perusteiden riittämättömyydestä ja syrjinnästä

7 Komissio on antanut 27.11.1969 tekemällään päätöksellä EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla suurimmalle osalle Ruhrin alueen kaivosyhtiöitä luvan sulautua yhdeksi yhtiöksi, Ruhrkohle AG:ksi.

Kyseisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa uusi yhtiö velvoitetaan pyytämään komission lupa myyntiehtojensa muuttamiselle.

Ruhrkohle AG on esittänyt tätä tarkoitusta varten pyynnön komissiolle 30.6.1972.

Komissio on antanut luvan 21.12.1972 tekemällään, kanteen kohteena olevalla päätöksellä.

Kyseisellä tavalla hyväksytyissä säännöissä on vahvistettu uudet ehdot vähimmäismäärille, jotka kauppiaiden on sitouduttava ostamaan saadakseen tuottajalta suoran toimituksen edut.

Erityisesti suorat toimitukset ovat riippuvaisia kauppiaille asetetusta vaatimuksesta tehdä kahden vuoden mittaiset sopimukset, joissa edellytetään vähintään 6 000 tonnin ostoa vuodessa kotitalouksia ja pienteollisuutta varten tehtäville hankinnoille.

8 On väitetty komission sallineen Ruhrkohle AG:n vahvistaa mielivaltaisesti kyseisen vaatimuksen siten, että vuosimyynnin määrän ja luonteen huomioon ottaen kantajalle ei enää tehdä suoria toimituksia ja se on siten alennettu toissijaiseksi kauppiaaksi siihen liittyvine kaupallisine epäkohtineen.

Kantaja katsoo toisaalta, että sitä on syrjitty, koska sille, toisin kuin muille yrityksille, ei enää tehdä suoria toimituksia ja se on siten joutunut huonompaan asemaan kuin kauppiaat, jotka edelleen saavat kyseisen edun.

Toisaalta kantaja vetoaa 65 artiklan 2 kohtaan, jossa 66 artiklassa mainitun kaltaisessa tilanteessa annetaan lupa yhteismyyntisopimuksille ainoastaan, jos tällaiset järjestelyt edistävät "merkittävästi näiden tuotteiden tuotantoa tai jakelua".

9 Päätöksensä perusteluissa komissio on todennut olevansa tietoinen siitä, että uusien myyntisääntöjen käyttöönoton vuoksi tietyltä määrältä kauppiaita poistuisi mahdollisuus ostaa suoraan tuottajalta, koska ne eivät voisi sitoutua

edellä esitetyllä tavalla.

Komissio perustelee toimenpidettä kivihiilen myynnin voimakkaasta vähenemisestä Ruhrkohle AG:lle aiheutuneella tarpeella rationalisoida jakeluaan rajoittamalla suora yhteistoimintansa koskemaan kauppiaita, jotka voivat taata sille asianmukaisen myyntimäärän.

Vaatimuksella sopimuksen mukaisesta sitoutumisesta vuosittaiseen vähimmäistonnimäärään on varmistettava kivihiilikaivoksille niiden tuotantorytmiin soveltuvien määrien säännönmukainen menekki.

10 Komission ja väliintulijoiden toimittamista selvityksistä käy ilmi, että edellä esitettyjen perusteiden vahvistaminen on perusteltua kivihiilikaivosten hyödyntämistä koskevien teknisten edellytysten vuoksi sekä kivihiilen tuotannon taantumasta aiheutuneiden erityisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

Edellä esitettyjä, yleisesti sovellettavassa säädöksessä vahvistettuja perusteita ei voida pitää syrjivinä ja ne on perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla 21.12.1972 tehdyssä päätöksessä.

Ei ole väitetty, että kantajaa olisi kyseisten perusteiden soveltamisessa kohdeltu toisin kuin muita sellaisia yrityksiä, jotka eivät ole täyttäneet uusien sääntöjen edellyttämiä vaatimuksia ja jotka kantajan tavoin ovat menettäneet suorasta tuottajalta ostamisesta saatavat edut.

11 Väitteet on näin ollen hylättävä.

2. Väite perusoikeuksien rikkomisesta

12 Kantaja esittää lopuksi tiettyjä perusoikeuksiaan rikotun sillä perusteella, että komission hyväksymistä uusista kauppasäännöistä, joilla yritykseltä on evätty suora hankinta, on aiheutunut yrityksen kannattavuuden lasku ja niillä on rikottu yrityksen liiketoiminnan vapaata harjoittamista, minkä vuoksi sen olemassaolo on uhattuna.

Kantajan mukaan hänen osaltaan on rikottu oikeutta, joka on verrattavissa omistusoikeuteen, sekä oikeutta ammatillisen toiminnan vapaaseen harjoittamiseen, jotka molemmat on turvattu Saksan liittotasavallan perustuslaissa sekä muiden jäsenvaltioiden valtiosäännöissä sekä useissa kansainvälisissä sopimuksissa, erityisesti ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi

4.11.1950 tehdyssä yleissopimuksessa, mukaan lukien 20.3.1952 tehty lisäpöytäkirja.

13 Perusoikeudet ovat olennainen osa yleisiä oikeusperiaatteita, joiden noudattamisen yhteisöjen tuomioistuin varmistaa, kuten se on jo todennut.

Varmistaessaan kyseisten oikeuksien suojaamisen yhteisöjen tuomioistuimen on otettava huomioon jäsenvaltioiden yhteiset valtiosääntöoikeudelliset perinteet, eikä se näin ollen voi hyväksyä jäsenvaltioiden valtiosäännöissä tunnustettujen ja taattujen perusoikeuksien kanssa ristiriidassa olevia toimenpiteitä.

Ihmisoikeuksien suojelemisesta tehdyissä kansainvälisissä sopimuksissa, joiden tekemiseen jäsenvaltiot ovat osallistuneet tai joihin ne ovat liittyneet, voi myös olla ohjeita, jotka olisi otettava huomioon yhteisön oikeudessa.

Kantajan esittämiä väitteitä on tarkasteltava kyseisten periaatteiden yhteydessä.

14 Jos omistusoikeus on varmistettu kaikkien jäsenvaltioiden valtiosääntöoikeudessa ja jos vastaavat takeet on myönnetty kaupankäynnin, työn ja muun ammatillisen toiminnan vapaalle harjoittamiselle, edellä mainitulla tavalla taatut oikeudet eivät suinkaan ole ehdottomia määräyksiä, vaan niitä on tarkasteltava ottaen huomioon suojellun omaisuuden ja toiminnan sosiaalinen tehtävä.

Tästä syystä edellä mainitun kaltaiset oikeudet taataan säännöllisesti ainoastaan, jollei yleisestä edusta aiheutuvista rajoituksista muuta johdu.

Myös yhteisön oikeusjärjestyksen mukaan on laillista soveltaa kyseisiin oikeuksiin tiettyjä yhteisön yleisen edun tavoitteilla perusteltuja rajoituksia, kunhan näiden oikeuksien olennaista osaa ei rikota.

Erityisesti yritykselle myönnettyjä takeita ei voida missään tapauksessa ulottaa koskemaan kaupankäyntiin liittyvien etujen tai mahdollisuuksien suojelemista, sillä epävarmuus kuuluu taloudellisen toiminnan perusolemukseen.

15 Kantajan esittämät epäkohdat ovat itse asiassa seurausta taloudellisesta kehityksestä eikä kanteen kohteena olevasta päätöksestä.

Kivihiilituotannon laskun aiheuttaman taloudellisen muutoksen vuoksi kantajan tehtävänä on ollut sopeutua uuteen tilanteeseen ja toteuttaa itse välttämätön tuotantosuunnan sopeuttaminen.

16 Edellä esitetyistä syistä väite on hylättävä.

17 Kanne on näin ollen hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

18 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kantaja on hävinnyt asian.

19 Presidentin 14.3.1973 antamassa määräyksessä ja yhteisöjen tuomioistuimen 21.11.1973 antamassa määräyksessä on määrätty, että kanteen kohteena olevan päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta pyynnöstä ja kanteesta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

20 Yhteisöjen tuomioistuin on 21.6.1973 antamallaan määräyksellä määrännyt kantajan maksamaan Ruhrkohle AG:n ja Ruhrkohle-Verkauf GmbH:n tähän mennessä pääasian käsittelyn yhteydessä ja välitoimia koskevan menettelyn yhteydessä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on hylännyt muut laajemmat tai vastakkaiset vaatimukset ja antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään perusteettomana.

2) **Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien 14.3.1973 ja 21.11.1973 annetuissa määräyksissä tarkoitetut oikeudenkäyntikulut sekä 21.6.1973 määrätyt oikeudenkäyntikulut.**

Lecourt Donner Sørensen

Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä toukokuuta 1974.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti